

GRĮŽIMAS IŠ ISLANDIJOS KĄ REIKIA ŽINOTI?

RENKUOSI
LIETUVĄ

KUO PASIRŪPINTI PRIEŠ IŠVYKSTANT?

Išsiregistruokite iš Nacionalinio registrų centro (isl. Þjóðskrá Íslands).

Susigražinkite permokėtus mokesčius. Tą reikia padaryti ne vėliau kaip per savaitę prieš išvykstant iš Islandijos. Mokesčių susigražinimo formą galima užpildyti internetu. Islandijos mokesčių inspekcijos puslapyje paruošta instrukcija lietuvių kalba.

Nutraukite nuomos sutartį, susigražinkite sumokėtą užstatą, sumokėkite visus priklausančius komunalinius bei kitus mokesčius ir informuokite komunalinių ir kitų paslaugų teikėjus.

Pasiteiraukite savo banke, ar galite išvykdamai palikti atidarytą banko sąskaitą. Jos gali prireikti gražinamiems mokesčiams ar sąskaitoms apmokėti.

SVARBU! Net ir išsiregistravę neprarasite savo islandiško ID (isl. *Kennitala*).

KOKIAIS DOKUMENTAIS PASIRŪPINTI?

Darbo sutartys, algalapiai

E104

iš valstybinio sveikatos draudimo (isl. Sjúkratryggingar). Pažyma reikalinga, jei Lietuvoje norite susumuoti Islandijoje įgytą darbo stažą ir Lietuvoje gauti motinystės ar ligos išmokas.

PD U2

Dėl pažymos galite kreiptis į Vinnumálastofnun jei jau gaunate nedarbo išmoką Islandijoje.

Pažymos, iėraėai iė medicinos įstaigų apie gydymą.

Dokumentai, įrodantys vaikų pabaigtą ugdymo programą ar jos dalį; pažymos iė liuanistinėis mokyklos (jei mokytasi).

Islandijoje įgyti diplomai, rekomendacijos, vairuotojo pažymėjimai ir pan.

PD U1

jei norėsite pretenduoti į nedarbo išmokas. Pažyma užsakoma iė valstybinės įdarbinimo agentūros (isl. Vinnumálastofnun) arba grįžus į Lietuvą tarpininkaujant „„Sodra““.

DARBO STAŽĄ ĮRODANTYS DOKUMENTAI

Iėsisaugokite algalapius, pažymas apie mokėtus mokesčius. Iėsiimkite A1 pažymą iė Socialinio draudimo fondo (isl. Tryggingastofnun).

GRĮŽIMAS SU VAIKAIS

Grįždami su vaikais, iš anksto pasidomėkite, kokią ugdymo įstaigą jie galėtų lankyti, su pasirinkta mokykla aptarkite adaptacijos klausimus ir pateikite prašymą stoti į eilę mokytis (internetu arba mokykloje). Iš užsienio grįžtantiems vaikams numatyta pagalba: didesnis finansavimas, individualizuota pagalba integruojantis, išlyginamosios klasės, papildomos lietuvių k. pamokos ir pan. Lietuvoje auga specializuotų mokyklų iš užsienio grįžusiems vaikams integruoti tinklas.

Vaikas, kurio gimimo metu bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, net jei gimė užsienyje, įgyja Lietuvos Respublikos pilietybę. Vaikai, kurie gimdami įgijo Lietuvos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę įgijo iki 18 metų, gali išsaugoti daugybines pilietybes.

Islandijoje gimusio vaiko įtraukimas į apskaitą

Jei bent vienas iš tėvų vaiko gimimo metu yra Lietuvos pilietis, vaiko gimimas turi būti įtrauktas į apskaitą Lietuvoje. Dokumentus dėl Islandijoje gimusio vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą turi pateikti vienas iš vaiko tėvų (Lietuvos Respublikos pilietis). Teiktini dokumentai:

<u>prašymas</u> įtraukti vaiko gimimą į apskaitą	tėvų asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai	Islandijoje išduotas vaiko gimimo liudijimas, patvirtintas tvirtinimo pažyma (Apostille) ir vertimas į lietuvių k.
--	--	--

Dokumentus dėl vaiko įtraukimo į apskaitą galima pateikti LR civilinės metrikacijos įstaigai, LR ambasadai Danijoje (arba Islandijoje konsulinės misijos metu) arba internetu per Registrų centrą.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI GRĮŽUS Į LIETUVĄ

1

Gyvenamoji vieta

Deklaraukite gyvenamąją vietą per 1 mėn. internetu www.epaslaugos.lt arba nuvykę į savivaldybę ar seniūniją, kurioje gyvenate.

Privalomasis sveikatos draudimas (PSD)

Jeigu grįžę iš Islandijos kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, sumokėkite PSD įmoką.

2

3

Sveikatos priežiūros įstaiga

Pasirinkite ir prisiregistruokite medicinos įstaigoje, kuri yra sudariusi sutartį su teritorine ligonių kasa dėl paslaugų teikimo ir apmokėjimo.

Banko sąskaita

Dauguma bankų leidžia atsidaryti sąskaitą internetu. Turėdami el. bankininkystę ir prisijungimo duomenis prie elektroninių valdžios vartų galėsite registruotis ir teikti praėjimus įvairiose institucijose, deklaruoti gyvenamąją vietą.

4

5

Darbas

Jeigu darbo ieškosite tik grįžę - registruokitės Užimtumo tarnyboje (UŽT). Čia jums padės susirasti darbą arba persikvalifikuoti.

Išmokos

Jeigu grįžę neturite pajamų, galite susumuoti Islandijoje įgytą darbo stažą ir kreiptis dėl socialinių išmokų į „Sodra“ arba gyvenamosios vietos savivaldybę.

6

PRIVALOMASIS SVEIKATOS DRAUDIMAS (PSD)

Lietuvoje apdraustuoju laikomas tas, už kurį mokamos PSD įmokos arba kuris jas moka pats. Jei grįžę kurį laiką nedirbate ir nesate draudžiamas valstybės lėšomis, PSD įmokas turite mokėti savarankiškai. Įmokas reikia mokėti nuo pat gyvenamosios vietos deklaracijos Lietuvoje pradžios. Apsidraudę pasirinkite pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir šeimos gydytoją.

Kas draudžiamas valstybės lėšomis?

Moksleiviai ir
dieninių studijų
studentai

UŽT registruoti
bedarbiai

Vienas iš tėvų, auginantis
vaiką iki 8 m. arba bent
du nepilnamečius vaikus

Asmenys,
gaunantys bet
kuriuos rūšies pensiją

ir kitos asmenų grupės, kurias galite rasti www.vlk.lt

Jei nedeklaravote savo išvykimo į Islandiją, Lietuvoje jums galėjo susikaupti PSD skola. Taip atsitinka todėl, kad PSD įmokas renkanti „Sodra“ neturėjo duomenų apie išvykimą ir taikė jums privalomą mokėti PSD įmokas. Asmuo gali būti draustas PSD tik vienoje šalyje, tad jei buvote draustas Islandijoje, o Lietuvoje tuo laikotarpiu susikauptė skola, ją galite panaikinti „Sodrai“ pateikę iš Islandijos socialinio draudimo fondo (isl. Tryggingastofnun) gautą A1 pažymą. Ją galima pateikti prisijungus prie asmeninės „Sodros“ paskyros, siunčiant el. paštu info@sodra.lt (laiškas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu) arba kreipiantis į teritorinį „Sodros“ skyrį.

DARBAS GRĮŽUS Į LIETUVĄ

Lietuva grįžtantiems gali pasiūlyti įvairiausių darbo vietų. Remiantis Valstybinės duomenų agentūros duomenimis, darbo užmokestis Lietuvoje jau ilgą laiką kyla – vidutinis atlyginimas nuo 2018 m. iki 2022 m. padidėjo net 83,5 %. Grįžę galite registruotis UŽT, kur gausite pagalbą ieškodami darbo, galėsite įgyti naują kvalifikaciją, tobulinti esamas kompetencijas. UŽT svetainėje galima rasti ir paklausių profesijų sarašą, kuris atnaujinamas pagal kiekvieno mėnesio laisvų darbo vietų skaičių.

Ieškodami darbo internete atkreipkite dėmesį ne tik į plačiai žinomus Lietuvos darbo paieškos tinklapius (www.cvonline.lt, www.cvbankas.lt, www.cv.lt, [LinkedIn](https://www.linkedin.com)), bet ir į specialiai grįžtantiems iš užsienio skirtus projektus: [Gal į Lietuvą](#), [Work In Lithuania](#). Šalyje sparčiai plečiasi ir tarptautinės įmonės, ieškančios patirties užsienyje turinčių, anglų ir kitomis kalbomis kalbančių darbuotojų.

♦ Islandijoje įgytų diplomų pripažinimas

Jeigu aukštąjį išsilavinimą įgijote Islandijoje ir ketinate toliau studijuoti Lietuvoje, jums reikės įgyto diplomo pripažinimo. Jį atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba įgaliotoji aukėtoji mokykla.

Užsienyje įgyto mokslo (meno) daktaro laipsnio pripažinimą atlieka Lietuvos mokslo taryba.

Lietuviams, užsienyje praleidusiems bent 3 m., stojant į Lietuvos aukštąsias mokyklas pridedamas vienas papildomas konkursinis balas.

♦ Islandijoje įgytų kvalifikacijų pripažinimas

Ar jums reikės įrodyti įgytą kvalifikaciją Lietuvoje priklauso nuo profesijos: ar ji yra reglamentuojama (pvz., taikoma medicams, teisininkams, mokytojams ir kitoms profesijoms, kurias galite pasitikrinti Reglamentuojamų profesijų saraše). Reglamentuojamas profesijas pripažįsta atskirai prie atitinkamų ministerijų esančios komisijos. Jei jūsų profesija neregamentuojama, apie kvalifikacijos tinkamumą spręs pats darbdavys.

NUOTOLINIS DARBAS

Lietuva su Islandija turi dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, apsaugančią nuo mokesčių mokėjimo abiejose šalyse. Pagal šią sutartį, pajamos yra apmokestinamos tik toje šalyje, kurioje asmuo yra rezidentas. Jei gyvenate Lietuvoje ir dirbate Islandijos darbdaviui – pajamos apmokestinamos Lietuvoje. Jei fizinė darbo vieta faktiškai ir pagal darbo sutartį yra Islandijoje, tada ir mokesčiai mokami Islandijoje. Jei norėsite susigrąžinti permokėtus mokesčius Islandijoje, VMI galėsite išsiimti rezidavimo vietą patvirtinančią FR0254 pažymą.

Atvykimo išmoka

Jei užsienyje gyvenote bent 5 pastaruosius metus, o grįžę sudarote neteterminuotą darbo sutartį pagal profesiją, įtrauktą į aukėtą pridėtinę vertę kuriančių profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvoje, sarašą, ir gaunate ne mažesnę negu 4,1 MMA darbo užmokestį, galite pretenduoti į valstybės skiriamą vienkartinę atvykimo išmoką (4,1 MMA).

Dėl sąlygų kreipkitės į UŽT (el. pašto adresu: atvykimoismoka@uzt.lt)

Nedarbo išmoka Lietuvoje gali būti skirta UŽT registruotam bedarbiui, jei jis turi bent 12 mėn. nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 mėnesių. Islandijoje įgytas darbo stažas gali būti pridėtas „Sodra“ patekus PD U1 pažymą, kurią išduoda valstybinė įdarbinimo agentūra (isl. Vinnumálastofnun).

Išmoka mokama 9 mėn., o ją apskaičiuojant atsižvelgiama į pajamas gautas Islandijoje.

Nedarbo išmokos perkėlimas iš Islandijos

Grįžę į Lietuvą galite dar 3 mėn. gauti Islandijoje paskirtą nedarbo išmoką pateikę pažymą PD U2. Svarbu, kad iki išvykimo į Lietuvą bent 4 savaites gautumėte išmoką Islandijoje ir nebūtumėte atsisakę oficialiai jums teiktų darbo siūlymų. Grįžę į Lietuvą per 7 d. užsiregistruokite UŽT ir pateikite PD U2.

MOTINYSTĖS / TĖVYSTĖS/ VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

Norint gauti motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas, Lietuvoje reikia turėti bent 12 mėn. motinystės socialinio draudimo stažą per pastaruosius 2 metus. Jei Lietuvoje įgyto stažo pritrūktų, būtų atsižvelgiama į Islandijoje sukaupą stažą. Islandijoje sukauptas stažas įrodomas pristatant pažymą E104. Praėymą įduoti pažymą galite pateikti Islandijos ligonių kasoms

VAIKO PRIEŽIŪROS
ATOSTOGOS LIETUVOJE
iki 3 metų

(isl. Sjúkratryggingar) arba grįžę į Lietuvą kreiptis į „Sodra“ dėl tarpininkavimo su Islandija dėl stažo patvirtinimo. Sumuojant stažą būtina, kad asmuo per paskutinius 24 mėnesius būtų dirbęs Lietuvoje. Nustatant išmokos dydį atsižvelgiama tik į Lietuvą gautas pajamas

Vienartinė išmoka gimus vaikui

Jei į Lietuvą grįžtate su vaiku iki 1 m., galite kreiptis į savivaldybę dėl vienartinės išmokos gimus vaikui.

Išmoka vaikui

Vaikams iki 18 m. (tam tikrais atvejais – iki 23 m.) yra mokamos kas mėnesinės vaiko išmokos. Jei visa šeima iš Islandijos grįžta gyventi į Lietuvą, vaiko išmokos bus skiriamos Lietuvoje. Dažnai savivaldybė prašo pateikti įrodymą, kad išmokos vaikui Islandijoje yra nutrauktos. Dėl įrodymo kreipkitės į valstybinį socialinio draudimo fondą (isl. Tryggingastofnun)

Šeimos ir darbo derinimas

Mamos ir tėčiai, auginantys vieną vaiką iki 12 m., įgyja teisę į mamadienį ir tėvadienį 1 kartą per 3 mėnesius. Auginantieji 2 ir daugiau vaikų iki 12 m. gali pasinaudoti 1 papildoma poilsio diena per mėnesį. 2 papildomos poilsio dienos per mėnesį priklauso kiekvienam iš tėvų, auginančių 3 ir daugiau vaikų iki 12 m.

SENATVĒS PENSIJOS DIRBUSIESIEMS ISLANDIJOJE

Lietuvoje senatvės pensija skiriama asmenims:

sulaukusiems
senatvės pensijos
amžiaus

turintiems bent minimalų
pensijų socialinio
draudimo stažą

15 m.

MINIMALUS DARBO
STAŽAS PENSIJAI
LIETUVOJE

Jei darbo stažo Lietuvoje pritrūks, bus pridėtas Islandijoje įgytas stažas. Islandijoje norint gauti pensiją reikia turėti nors trejus metus stažo, pilnai islandiškai pensijai gauti reikia būti iėdirbus 40 metų tarp 16 ir 67 m. amžiaus. Nustačius teisę į pensiją, kiekviena šalies mokės savo pensijos dalį: Islandija mokės už Islandijoje įgytą stažą, Lietuva – už Lietuvoje įgytą stažą. Atėjus pensiniam amžiui „Sodra“ pati susisieks su Islandijos institucijomis dėl stažo patvirtinimo – jums patiems dėl stažo sumavimo rūpintis nereikia.

Lietuvoje sukauptą stažą galite pasitikrinti www.sodra.lt

Savo pensiją pasitikrinti Islandijoje galite susisiekti valstybinio socialinio draudimo fondu (isl. Tryqqingastofnu)

Privačiuose fonduose sukauptos pensijos mokėjimu reikės pasirūpinti patiems, todėl išsisaugokite pensijų fondų kontaktus.

VAIRAVIMAS LIETUVOJE

Islandijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas turi tokią pačią vertę kaip ir lietuviškas, tad su juo galite drąsiai vairuoti ir Lietuvoje iki dokumento galiojimo pabaigos.

Norėdami pasikeisti pažymėjimą į lietuvišką, papildomų egzaminų laikyti neturėsite. VĮ „Regitra“ padalinyje pateikite:

asmens tapatybės kortelę ar pasą

vairuotojo medicininę pažymą

Islandijoje išduotą vairuotojo pažymėjimą

Jei jūsų šeimos nariai - Islandijos piliečiai, nepamirškite, kad norėdami gyventi Lietuvoje ilgiau nei 90 d. per pusmetį jie turės gauti teisės gyventi Lietuvoje pažymėjimą. Jei į Lietuvą kartu su LR piliečiu atvyksta užsieniečiai šeimos nariai, jie šiek tiek gali kreiptis dėl nuolatinio leidimo gyventi. Praėmą Migracijos departamentui reikia pateikti per 3 mėn. nuo atvykimo į Lietuvą dienos (svetainėję www.migracija.lt). Iš anksto pasirūpinkite reikalingais dokumentais: santuokos liudijimu, dokumentais pagrindžiančiais, kad LR pilietis kurį laiką gyveno Islandijoje ar ES valstybėje po 2004 m. gegužės 1 d. (pavyzdžiui, Islandijoje išduotas leidimas gyventi, studijų, darbo ar nuomos sutartis).

KUR KREIPTIS?

Raskite visą Jums reikalingą informaciją
apie grįžimą vienoje vietoje!

www.renkuosilietuva.lt

Renkuosi Lietuvą

8 800 22922

(nemokami skambučiai iš Lietuvos)

+370 525 14352

(skambinant iš užsienio)

renkuosilietuva@iom.int

Nemokamos psichologinės konsultacijos:

psichologas@iom.int

Laukiame sugrįžtant namo!

Informacija parengta 2023 m. rugpjūčio mėn.